

Dr Većeslav Pavlek,
Poljoprivredni fakultet, Zagreb

I. SVJETSKA KONFERENCIJA O POLJOPRIVREDNOM OBRAZOVANJU

(World Conference on Agricultural Education and Training)
Kopenhagen, 27 VII do 8 VIII 1970.

I

HISTORIJAT I ZADACI KONFERENCIJE

Organizacija Ujedinjenih nacija, zabrinuta za sudbinu i mogućnost prehrane čovječanstva, inicirala je niz aktivnosti širom svijeta, koje trebaju poslužiti viziji svijeta u narednim decenijama. U vezi s poljoprivredom, osnovno je pitanje kako i kojim sredstvima ju osposobiti da može oko 2000. godine prehranjivati šest milijardi ljudi, umjesto oko 3,200,000.000 ljudi 1970. godine. Ako se uzme u obzir da već danas blizu polovice čovječanstva nije normalno hranjeno, taj zadatak sigurno nije lagan. Jedan od brojnih zadataka koje treba riješiti na tom velikom putu je pitanje kako školovati poljoprivrednike — od poljoprivrednih radnika i tehničara do poljoprivrednih inženjera i profesora poljoprivrede, odnosno organizacije poljoprivrednog školstva. Taj je zadatak od važnosti ako se znade da upravo ovi kadrovi koji se danas školuju, trebaju imati toliko znanja i sredstava da mogu proizvoditi više nego dvostruko hrane za čovječanstvo oko 2000. godine nego danas.

Zadatak da se organizira I Svjetska konferencija o poljoprivrednom školstvu, dobile su 3 specijalizirane agencije Ujedinjenih nacija i to:

1. FAO — Međunarodna organizacija za poljoprivredu i ishranu — Rim;
2. UNESCO — Međunarodna organizacija za nauku i prosvjetu, Paris;
3. ILO — Međunarodna organizacija rada, Ženeva.

Pripreme za konferenciju su započele 1968. godine, izborima radnih grupa i pojedinaca koji će izvršiti brojne organizacije i studijske radove, kako u centralama FAO, UNESCO i ILO organizacije, tako u svim zemljama — članicama Ujedinjenih nacija, pa i u samoj Danskoj, koja je izabrana za zemlju — domaćina prve velike »mobilizacije«, za školovanje kadrova za proizvodnju, preradu i promet hrane.

Kao jedan od prvih zadataka, trebalo je ustanoviti današnju situaciju, razvojne puteve i probleme u školovanju i doškolovanju poljoprivrednika, poljoprivrednih radnika, tehničara i visokokvalificiranih stručnjaka u svijetu. U tu svrhu, izvršni komitet FAO — UNESCO — ILO organizacija raspodijelio je svijet po regijama i izabrao regionalne autore studija, koje sve imaju isti naslov i trebale su biti izrađene po određenoj osnovnoj shemi, tako da se može dobiti i sumarna slika o osnovnim podacima i problematici školova-

nja poljoprivrednih kadrova u svijetu. Autorima su dati rokovi, literatura i mogućnost i pripreme za ulazak u sve zemlje zbog potrebne pomoći i informacija u zemljama pojedine regije. Na žalost, zbog političkih blokova u svijetu nisu obuhvaćene neke zemlje, pa je obuhvaćena samo Formoza, a ne čitava Kina, a nije obuhvaćena ni čitava Njemačka, nego samo Savezna Republika Njemačka, a također nije obuhvaćena ni Albanija.

Za autore regionalnih studija izabrani su:

1. Za Zapadnu Evropu: prof. Max Rolfes, Giessen;
2. Za Istočnu Evropu: prof. Većeslav Pavlek, Zagreb;
3. Za SSSR: Dr V. F. Krasota, E. N. Koruškin i E. B. Klebutin, Moskva;
4. Za sjevernu Ameriku: prof. Gordon Swanson, Minnesota;
5. Za Latinsku Ameriku: Dr Javier Becerra Guatemala i Dr Armando Samper, Costa Rica;
6. Za Afriku: prof. Mohamed Nour, Khartum, Sudan;
7. Za Srednji Istok: prof. Dunstan Skilbeck, London i S. T. Farouky, Kairo;
8. Za Daleki Istok: prof. Chi Wen Chang, Filipini;
9. Za Oceaniju: prof. J. L. Dillon i prof. J. A. Sutherland, Armidale, Australia.

Nakon nekoliko potrebnih sastanaka u sjedištima UNESCO, ILO i FAO, autori su u toku 1969. godine izvršili posjete i ostale pripreme za svoj rad i tako je nastala prva veća svjetska studija o stanju putevima razvoja i problemima poljoprivrednog školstva i regionalne studije — dijelovi veće cjeline, stampane na engleskom, ruskom, francuskom i španjolskom jeziku.

Istovremeno su izvršene i mnoge druge pripreme za održavanje I svjetske konferencije o poljoprivrednom školstvu: izrađeni su pregledi literature i ostale dokumentacije, napisani prikazi aktivnosti FAO, UNESCO i ILO na ovim problemima u pojedinim zemljama svijeta, načinjeni programi rada i diskusija o pojedinim problemima na samoj konferenciji, izrađeni referati o pojedinim problemima kao uvod u diskusiju, izvršeni su pripremni radovi u Danskoj, tako da predstavnici raznih zemalja dobiju uvid u stanje i probleme zemlje domaćina itd.

II

ODRŽAVANJE KONFERENCIJE, REFERATI I IDEJE DISKUSIJA

I Svjetska konferencija o poljoprivrednom obrazovanju je održana, po planu, u Kopenhagenu 27 VII do 8 VIII 1970.

Bili su prisutni delegati 103 države, svaka država sa 2 delegata, te obično 1—2, neke sa 3—5 savjetnika delegacija.

Države koje su poslale svoje delegate:

1. Afganistan, 2. Alžir, 3. Argentina, 4. Australija, 5. Belgija, 6. Bolivija, 7. Botsvana, 8. Brazil, 9. Bugarska, 10. Burundi, 11. Bilorusija, 12. Centralnoafrička republika, 13. Čad, 14. Čehoslovačka, 15. Čile, 16. Dahomej, 17. Danska, 18. Ekvador, 19. El Salvador, 20. Etiopija, 21. Finska, 22. Francuska, 23. Filipini, 24. Gana, 25. Gornja Volta, 26. Grčka, 27. Guatemala, 28. Gvineja, 29. Gvijana, 30. Honduras, 31. Indija, 32. Island, 33. Indonezija, 34. Iran, 35. Irak, 36. Irska, 37. Izrael, 38. Italija, 39. Japan, 40. Jordan, 41. Jemen, 42. Jugoslavija, 43. Južni Jemen, 44. Kamerun, 45. Kanada, 46. Kina (Tajvan), 47. Kolumbija, 48. Kongo (Kinšasa), 49. Kuba, 50. Kenija, 51. Koreja, 52. Libanon, 53. Liberija, 54. Madagaskar, 55. Malavi, 56. Malesija, 57. Mali, 58. Mađarska, 59. Malta, 60. Mauritanija, 61. Mauricius, 62. Meksiko, 63. Maroko, 64. Nepal, 65. Njemačka — Sav. Republika, 66. Nizozemska, 67. Novi Zeland, 68. Nikaragua, 69. Niger, 70. Nigerija, 71. Norveška, 72. Obala Slonovače, 73. Pakistan, 74. Panama, 75. Paragvaj, 76. Peru, 77. Poljska, 78. Portugal, 79. Rumunjska, 80. Saudi Arabija, 81. Senegal, 82. Siera Leone, 83. Somalija, 84. Sudan, 85. SSSR, 86. Švedska, 87. Švicarska, 88. Španija, 89. Tanzanija, 90. Tajland, 91. Togo, 92. Trinidad, 93. Tunis, 94. Turska, 95. Uganda, 96. Ukrajina, 97. Ujedinjena Arapska Republika, 98. Ujedinjeno Kraljevstvo (Engleska), 99. Urugvaj, 100. USA, 101. Venezuela, 102. Vijetnam, 103. Zambija.

Kao što se vidi, osim Kontinentalne Kine i Njemačke Demokratske Republike, koji nisu članovi Ujed. Nacija, nisu poslali predstavnike Albanija, Mongolija, Laos, Kambodža, Haiti, Dominikana, Ceylon, Kongo (Brazzaville), Libija, Rwanda, Jordan, Sirija, Kuvajt, Afganistan, Nepal, Sijam, Burma, Južna Afrika, Rodezija.

Delegati Jugoslavije su bili:

1. prof. dr Petar Drezgić, Novi Sad;
2. inž. Irena Bulović, Zagreb.

Savjetnici delegacije su bili:

1. prof. dr Budimir Milojić, Beograd;
2. prof. dr Ljubomir Stanković, Beograd.

Osim službenika delegata i njihovih savjetnika, na konferenciji su prisustvovali — kao promatrači — delegati Vatikana, zatim 30 istaknutih stručnjaka iz svijeta koji se bave ovim problemima, kao što su prof. Malassis iz Montpelliera, proff. Coombs iz USA, prof. Naik iz Indije, te autori 9 osnovnih referata konferencije, kao i desetak posebnih referata. Uz ove, prisustvovali su delegati raznih odjela i agencija Ujedinjenih nacija, kao što su: generalni direktor FAO organizacije dr A. H. Boerma, sa nizom zaduženih službenika, generalni direktor UNESCO organizacije René Mahéu, generalni direktor ILO organizacije W. Jenks, zatim iz Internacionalne banke za obnovu i razvoj, Programa ishrane itd. Nadalje, bili su prisutni predstavnici raznih zainteresiranih ustanova u svijetu, kao što su Evropska poljoprivredna federacija (CEA), Organizacija američkih država (OAS), organiza-

cija za suradnju i ekonomski razvoj (OECD), Internacionalna asocijacija studenata agronomije, Internacionalna asocijacija za razmjenu studenata (IAESTE), Internacionalni zadružni savez, Internacionalna federacija poljoprivrednih proizvođača itd.

»Glavni štab« WCAET (World Conference Agricultural Education and Training — Svjetske konferencije za obrazovanje u poljoprivredi su činili:

1. Vigo Andersen, generalni sekretar — u ime FAO;
2. S. Awokya, predstavnik UNESCO;
3. H. Vandries, predstavnik ILO;
4. prof. F. B. Wilson, sekretar programa;
5. J. Higgs, sekretar organizacioni;
6. L. Cobley, sekretar komisije I;
7. Bogdan Šestan, sekretar komisije II;
8. Jean Fauchon, sekretar komisije III.

Uistinu, ovaj štab je ne samo načinio projekat programa konferencije, nego ju uz podršku zaduženih institucija i uzorno organizirao, kroz planirani rad plenuma i kroz 3 komisije: komisija I — za visoko školstvo, komisija II za srednje i komisija III — za profesionalno radničko školstvo.

Konferencija je otvorena 28 VII 1970. vrlo svečano govorima generalnih direktora FAO, UNESCO i ILO i uz prisustvo danskog kralja i ministra poljoprivrede.

Konferencija je zatim izabrala predsjedništvo plenuma, a komisije isto tako za svoje poslove.

Članovi predsjedništva plenuma su bili:

Predsjednik: prof. Mohamed Nour, iz Sudana;

Potpredsjednici: I prof. M. Thomsen, iz Danske;

II prof. N. Balston, iz USA;

III prof. V. Krasota, iz SSSR;

IV Mrs Randriamamonju iz Madagaskara.

Generalni reporter: prof. E. Ensenat iz Paname.

Članovi predsjedništva komisije I su bili:

Predsjednik: Dr K. C. Naik, iz Indije;

Potpredsjednici: Dr Saguigni, iz Filipina;

M. S. Sangare, iz Mali;

Raporter: prof. H. S. Darling, iz Londona.

Članovi predsjedništva komisije II su bili:

Predsjednik: T. B. Biney, iz Gane;

Potpredsjednici: A. E. K. Draz, iz UAR;

R. E. Arano, iz Argentine;

Raporter: A. S. MacDonald, iz Mauriciusa.

Članovi predsjedništva komisije III su bili:

Predsjednik: J. P. Chavan, iz Švicarske;
Potpredsjednici: M. I. Vitai, iz Mađarske;
Gomez Cano, iz Kolumbije;
Raporter: A. B. Jounes, iz Tunisa.

Komisija I je nakon uvodnih predavanja diskutirala slijedeće teme:

1. Ciljevi i uloga visokog obrazovanja i funkcije visokih škola ili fakulteta u vezi s društvenim planovima razvoja (kakve zadaće uopće, posebno u planiranju);
2. Visoko poljoprivredno školstvo i odnos prema zahtjevima poljoprivrede (da li se adaptira dovoljno brzo prema potrebama, vodi li računa o tržištu itd.);
3. Planiranje i financiranje visokog školstva i koordinacija s drugim nivoima školstva (da li je sistem fakulteta u okviru univerziteta ili tehničkih univerziteta idealna struktura ili formirati poljoprivredne univerzitete; koje su prednosti i nedostaci jednog i drugog sistema);
4. Struktura nastave i odnos prema doškolovanju diplomiranih, posebno nastavnika u školama II stupnja;
5. Uloga specijalizacije na visokim školama i doškolovanje diplomiranih i naučnih radnika;
6. Opremanje visokih polj. škola, uključiv nastavnike, opremu i fakultetske farme;
7. Odnosi između visokih škola, naučnih i savjetodavnih službi (da li je fakultet samo kao nastavna ustanova iskorišten; da li i kao naučna ili i savjetodavna ustanova; kakav odnos savjetodavne službe i fakulteta;

Međunarodna suradnja u visokom polj. školstvu

Kako mogu internacionalne agencije (FAO, UNESCO, ILO) više doprinijeti poljoprivrednom obrazovanju?

Koji su ciljevi za nastupajuću dekadu?

Kakvu ulogu može imati međunarodna pomoć:

- koordinacijom kurseva i nastavnih planova;
- organizacijom regionalnih institucija;
- organizacijom regionalnih seminara itd.;
- izradom standardnih tekstova seminara itd.;
- može li se tehnička pomoć bolje koristiti na izradi specijalnih studija, kao što su investiranje, financiranje itd.

Komisija II je diskutirala ove teme:

1. Uloga srednjeg poljoprivrednog školstva — (planiranje školstva; struktura školovanja; fleksibilnost prema potrebama);
2. Odnosi između eksperimentalnog, naučnog rada i razvojnih službi;
3. Nastavni planovi i programi;
4. Nastavne metode i materijali za nastavu;
5. Nastavnici i učenici;
6. Internacionalna i bilateralna tehnička pomoć.

Komisija III je diskutirala ove teme:

1. Korisnici profesionalnog školovanja i doškolovanja (farmeri, polj. radnici, mladi ili stariji, žene, djeca...);
2. Procjena potreba školovanja kadrova;
3. Programi i metode profesionalnog školovanja;
4. Institucionalna struktura aktivnosti stručnog školstva;
5. Stručno školovanje i pismenost;
6. Internacionalna suradnja u stručnom školstvu za poljoprivredu i o poljoprivredi zavisne djelatnosti.

Članovi i savjetnici jugoslavenske delegacije su surađivali uglavnom u komisiji I (za visoko školstvo) ali i u komisiji II i III. Šef delegacije prof. Drezgić je u komisiji I dva puta diskutirao o prednostima organizacije poljoprivrednih fakulteta kao naučnih, nastavnih i savjetodavnih institucija i istakao pozitivna iskustva fakulteta u Novom Sadu. Ona se odnose prvenstveno na bolje financiranje redovnih djelatnosti fakulteta a naročito opreme, zatim na poboljšanje i proširenje naučnog rada, te direktnu pomoć poljoprivrednim organizacijama od koje znatne obostrane koristi: za fakultet ne samo financijske koristi, nego mnogo više: za studente, za svršene agronome u praksi itd.

Autor ovog prikaza, sa znanjem i po odobrenju naše delegacije i u ime delegacije, diskutirao je u komisiji I o ulozi i načinu organizacije poljoprivrednih fakulteta. »S praktičnog stajališta, u nizu zemalja u svijetu organizirati fakultete kao nastavne, naučne, i savjetodavne ustanove — to nije ništa novo, ali za brži razvoj poljoprivrede korisnije rješenje njihove organizacije — kao što vidimo u USA, Indiji, Jugoslaviji (Novi Sad) i u nizu drugih zemalja. Ali, organizirati ih i kao projektantske ustanove za poljoprivredne investicije, to znači da će danas projektirane investicije omogućiti u velikoj mjeri projekciju kakva će biti poljoprivreda za 20 do 40 godina i više ili oko 2000. godine, kad će čovječanstvo brojiti oko 6 milijardi ljudi. Osim toga, kroz studij i projektiranje novih investicija za poljoprivredne projekte — novih gospodarstava, voćnjaka, vinograda, svih tipova staja itd. fakulteti mogu steći neke nove mogućnosti.

Ima više razloga za takvo mišljenje i prijedlog.

Kao prvi razlog je potreba da svi projekti budu izrađeni na nivou suvremene poljoprivredne nauke u koordinaciji s ostalim naukama;

Kao drugi razlog je potreba seroznijeg studiranja projekata u čitavom svijetu, uključiv profesionalni eksperimentalni rad s investicionim objektima;

Kao treći razlog je realna potreba pomoći sistemu financiranja fakulteta, jer studijem i izradom različitih projekata za poljoprivredna gospodarstva, prehrambenu industriju itd. putem novih predloženih posebnih odjeljenja fakulteta za studij i izradu poljoprivrednih projekata, poljoprivredni fakulteti mogu zaraditi mnogo novaca, tako potrebnih za eksperimentalni i ostali rad na fakultetima;

Kao četvrti razlog je potreba veće koordinacije, specijalizacije i kolaboracije između različitih poljoprivrednih fakulteta u svijetu, za brži razvoj i izgradnju moderne poljoprivrede za potrebe ishrane velikog broja čovječanstva u budućnosti«.

Za taj prijedlog je rekao reporter prof. Darling (London) sumirajući diskusiju tog dana, da je vrlo zanimljiv da ga treba proučiti u raznim sredinama i da će ući u preporuke Komisije I, pa je to dijelom i načinjeno.

Kao što je bilo i za očekivati, predstavnici 103 zemalja su iznijeli mnoštvo dobrih prijedloga i zapažanja u vezi sa problemima fakulteta. Neki imaju fakultete samo kao nastavne ustanove, neki i kao naučne, neki i kao savjetodavne; neki imaju samostalne visoke škole, neki u okviru sveučilišta fakulteta s raznim odsjecima; neki imaju posebne poljoprivredne univerzitete, a fakulteti — to su raniji odsjeci. Neki brane stajališta, da fakulteti ostanu u okviru općih univerziteta, zbog općih kriterija i općih predmeta — kemije, matematike, jezika — koji će se bolje predavati; neki su za stvaranje poljoprivrednih univerziteta, koji bi obuhvatili čitavu zemlju, s raznim specijaliziranim fakultetima u raznim mjestima; neki za tehničke univerzitete — zbog veza sa prehrambeno-tehnološkim, sa veterinarskim, šumarskim, geodetskim itd. Iznoseni su i prijedlozi da se formiraju u Africi veliki poljoprivredni univerziteti po regijama, za više manjih zemalja, da im se dade međunarodni značaj i pomoć, da obuhvate naučni, nastavni i savjetodavni rad. Bilo je prijedloga za, a još više protiv toga da bivše kolonijalne sile rade na osnivanju školskih institucija u bivšim svojim kolonijama, nego da sredstva trebaju dati tim internacionalnim institucijama. Najviše i različitih prijedloga i diskusija je vođeno sa strane afričkih, latinsko-američkih i azijskih zemalja; vrlo dobrih konstruktivnih, kao i za cjelinu nezanimljivih; neki su i pretjerali s velikim i stalnim diskutiranjem, iako je vrijeme bilo ograničeno i delegacije zamoljene da se ne ponavljaju i da diskutiraju samo o »širim« problemima. Ponavljanje, iznošenje uskih lokalnih problema, pomanjkanje koncentracije konferencije na manji broj važnijih pitanja, ekstenzivnost diskusija — to su bili glavni nedostaci konferencije. Međutim, to je bila prva svjetska konferencija i pitanje je da li se uopće moglo, i obzirom na sastav,

više očekivati od ovakve konferencije, gdje npr. USA ili SSSR ili Indija predstavljaju samo 2 delegata za 60 do 80 fakulteta svaka, te npr. Vatikan bez fakulteta ili Dohomej s jednim, ili Nigerija — koji su mnogo više puta istupili i čuli se, a Nigerija čak i previše puta, nego oni »veliki«. Moglo bi se čak reći da je ova konferencija bila više onih »malih« nego »velikih«. Sjedinjene Države Amerike, koje u vezi s organizacijom poljoprivrednih fakulteta imaju šta reći, gdje su odnosi fakulteta i široke poljoprivredne prakse vrlo tijesni i gdje zato široka poljoprivredna praksa ima vrlo brze koristi od nauke — malo su se čule. Čuli smo i kako mali Izrael daje značajnu pomoć školovanju a osobito doškolovanju kadrova za veliki broj afričkih manjih i većih država i dao je prijedloge za proširenje, internacionalizaciju i sistematizaciju te pomoći. Dao je također prijedlog da se kod FAO organizacije konstituiraju internacionalna opća poljoprivredna dokumentacija, a ne samo o FAO publikacijama i podacima; s ovom bi se mogao, naročito s područja nastave, nauke i savjetodavne službe služiti onda čitav svijet. Čulo se dosta i o tomu da treba načiniti takovu organizaciju fakulteta da nastavno osoblje bude potupno zaposleno na samim fakultetima, a ne izvan njih; veći i zbog toga da treba proširiti ulogu fakulteta. Čulo se još i vrlo mnogo korisnih, konstruktivnih prijedloga koji će prije ili kasnije moći, a neki i morati biti ugrađeni u organizaciju fakulteta i poljoprivrede. Između mnogih ostalih, da treba:

- uvesti na svim fakultetima po jedan međunarodni jezik, da svi stručnjaci znaju barem jedan takav;
- da se organizira veća suradnja fakulteta i raznih zemalja, direktno;
- da se uvedu na svim fakultetima predmeti: »Ishrana čovjeka«; i »Ekonomika domaćinstva«;
- da se organiziraju regionalne konferencije o poljoprivrednom školstvu;
- što brže modernizirati nastavu i u nju uvesti moderna tehnička pomagala;
- pozitivna naučna iskustva a osobito metode više širiti;
- početi više pisati i prevoditi udžbenike i radove, više izmjenjivati publikacije i davati sumare na međunarodnim jezicima.

Konačno, treba napomenuti razlog zašto je Danska izabrana za zemlju domaćina i WCAET-a: zbog sistema školovanja poljoprivrednika, poljoprivrednih tehničara i visokoškolovanih stručnjaka i zbog »očiglednih rezultata« koje taj sistem daje Danskoj. Učesnici konferencije su imali prilike vidjeti Veterinarski i poljoprivredni univerzitet u Kopenhagenu, običi nekoliko pokusnih stanica, te individualnih gospodarstava zemlje u kojoj poljoprivrednik mora imati stručno obrazovanje da bi mogao voditi svoje gospodarstvo. Vidjeli smo npr. i farmu koja ima 38 ha i 48 krava, muznosti 5000 l mlijeka godišnje, ali koja ima samo 3 radnika. Vjerojatno ne baš ta-

kvih, Danska ima samo 140.000 gospodarstava, prosječne veličine 20 ha. O historijatu i ulozi poljoprivrednog obrazovanja u Danskoj čuli smo posebni referat Christensena, o poljoprivredi Danske — ministra poljoprivrede, o poljoprivrednom zadrugarstvu upravitelja svinjogojskog zadružnog saveza. Smatraju da sistem školovanja u poljoprivredi Danske ima veliku zaslugu za današnji uistinu visoki nivo poljoprivredne proizvodnje.

III

ZAKLJUČCI I PREPORUKE I. SVJETSKE KONFERENCIJE O OBRAZOVANJU U POLJOPRIVREDI

Zbog različitih sistema školovanja u raznim zemljama svijeta, kao i zbog karaktera Prve svjetske konferencije o poljoprivrednom školstvu, kao i zbog principa dobrovoljnosti u članstvu, konferencija nije mogla donositi neke opće važeće zaključke, nego je mogla da daje samo preporuke. Preporuke pak u vrlo različitim prilikama u kojima se nalaze fakulteti, srednje i osnovne profesionalne škole u raznim zemljama trebaju biti različite. Otud je sigurno, da je opće važeće preporuke vrlo teško izraditi. Zato su se preporuke svele na minimalni broj i sadržaj iznesenih i diskutiranih tema. Koliko je teško izraditi neke opće važeće preporuke, može poslužiti činjenica, da je npr. raporter Komisije II (za srednje školstvo) dobio, osim usmenih prijedloga i amandmana na projicirani sadržaj prijedloga dotične komisije »samo« 52 pismena amandmana šta bi još trebalo ući u preporuke Komisije II Komisiji plenuma, za plenarne preporuke.

Ipak, donesene su osnovne preporuke, a u knjizi — materijala WCAET će biti opisan i prijedlozi raznih delegacija i pojedinaca koji nisu ušli u opće preporuke.

U opće preporuke I WCAET ušle su ukratko, ove ideje:

1. Samo pažljivo planiranje i koordinacija, na nacionalnom nivou, čitavog sistema poljoprivrednog školovanja i doškolovanja je esencijalno važno, da bi moglo dati maksimalni doprinos procesu razvoja u cjelini;
2. Treba razviti najužu koordinaciju između naučnog, nastavnog i savjetodavnog rada i čitavog obrazovnog sistema u poljoprivredi; osnovati Savjete za poljoprivredno školstvo, koji trebaju surađivati sa institucijama odgovornim za školstvo i doškolovanje, za naučni i savjetodavni rad i za proizvodnju i rad u poljoprivredi;
3. Konferencija upozorava na vrlo široku odgovornost za poljoprivredno obrazovanje uopće svih kojima treba, zajedno s općim procesom mobilizacije ljudskih resursa za razvoj poljoprivrede i sela;
4. Progres razvoja poljoprivrednog obrazovanja nije uopće moguć bez pomoći doškolovanju nastavnika na svim nivoima;

5. Konferencija preporuča praktičnu implikaciju osnovnih tretiranih pitanja u diskusijama na regionalnim i nacionalnim seminarima i sastancima;
6. Konferencija izražava zadovoljstvo s načinom na koji su 3 odgovorne agencije Ujedinjenih nacija planirale i organizirale I Svjetsku konferenciju o poljoprivrednom obrazovanju i želi da se ta kolaboracija nastavi.

Konačno, I WCAET preporuča da se II WCAET održi 1980. godine, ali da pripreme za nju počnu već 1977. godine. Njen glavni zadatak treba biti pregled progressa u toku ovog desetljeća i pomoć za determinaciju buduće politike.